

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Molnár József ügyvéd
irodájában,
hová küldendő a lap szellemi
részét illető minden köz-
lemény.
Kiadóhivatal:
György Jakab Márton
könyvkereskedése,
hová az előfizetési pénzek és
hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI
HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Külföldre 6 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak.
Bélyegdíjert külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilttéri cikkek
soronként 20 kr-ért közöl-
tetnek.

Megjelenik minden szerdán.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MOLNÁR JÓZSEF.

Egyes lap ára 10 kr.

A klotür.

Nagy és ádáz harc folyik a képviselőházban az ellenzék és kormánypárt között. Az izgalom, a szenvedély elragad mindenkit és olyan személyes támadások hangzanak el, melyek rendes időben nem igen szoktak előtordulni vagy nagyon ritkán.

Már két hónapja folyik a szóáradat és ezen idő alatt semmi érdemlegest nem intézhetett el a ház. Az ellenzék csak folyton beszél, a kormánypárt pedig minden percben hajlandó volna szavazni, de nem lehet, mert nincsen befejezve a vita. Bánffy Dező miniszterelnök már a harmadik vita tárgyát tűzte ki napirendre, de mindegyiket félbe kellett szakítani, mert a vita véget sehogy sem akar érni.

A harc legelőször a büntető perrendtartás 16-ik szakasza miatt indult meg. Ebben a mostani állapothoz képest az az újítás van tervbe véve, hogy a sajtó útján elkövetett magán becsületsértések ezután ne az esküdszékek, hanem a törvényszékek által bíraltassanak el. Az ellenzék pedig erősen ragaszkodik a régi állapothoz, vagyis az esküdszékekhez. Ugy látszik fél nagyon, hogy ez az első lépés a sajtó szabadság megnyirbálásához. Ez a tulajdonképeni oka az egész nagy harcnak, a melyben eleinte a kormánypártnak nagy jogászai is az ellenzék álláspontja mellett voltak. Minthogy azonban az igazságügyminiszter a saját reformjához makacsul ragaszkodik, a kormánypárt sem tehetett mást, mint hogy az ellenzék óhajának ellenálljon.

A makacsság makacsságot szült és most olyan ferde állapotok állottak elő, hogy féltetni lehet a magyar parlamentarizmus működését. Az ellenzék ugyanis az igazságügyminiszter makacssága folytán kiterjesztette a

végteleg való beszélést a cukorpremierura is, sőt miután a kormány itt se tudott szavazáshoz jutni s ennek folytán az ülések meghosszabbítását indítványozta, megkezdődött ez indítvány ellen is a szóáradat.

Nem helyes kormányzási mód ez; sem a kisebbségnek nem szabad a többségre erőszakolni a saját akaratát, de másrészt a többség sem hivatkozhatik határozataiban tisztán a többségi számra. Idáig minden kormányzási módok között a parlamentárist találták a legjobbnak, mert ez a leginkább alkalmas az ellentétek kicsiszolására. Mint-hogy pedig úgy a politikai, mint a közéleti téren a legélesebb érdek összeütközések fordulnak elő, nyilvánvaló, hogy ezeknek elkerülése vagy enyhítése a parlamentáris kormányzatnak egyik legfőbb érdeme s a gyakorlatban eddig minden művelt államban bevált eredménye is. Ezért nevezik az angolok helyesen a parlamentáris kormányzást a kompromiszumok kormányzásának. A hol ez nem fordul elő és nem vihető keresztül, ott nem parlamentarizmus van, hanem egyoldalúság, vagy erősebb szót használva erőszakosság.

A jelen esetben tehát annyival inkább indokolt a kompromiszum terére való lépés úgy a kormánypárt, mint az ellenzék részéről, mivel voltaképen a harc kiindulási pontja tekintetében magának a kormánypártnak tekintélyes része sem értett egyet az igazságügyminiszter javaslatával és így elfogulatlanul nem is lehet arról szó, hogy a kisebbség nézete érvényesülne. Hozzájárul ehhez, hogy igazában nem is pártpolitikai kérdés ez, mely megengedhetné a hatalmi kérdés felvetését. Ajánlatos pedig a kompromiszum azért is, mivel mint Apponyi igen szépen fejezte ki magát, félui lehet a harc folytatásánál, hogy egyik fél sem fog

győzni, hanem a parlamentarizmus veszít. Bizonyára ez alatt értette a klotür behozatalát is, mely a magyar ember természetével, alkotmányos gondolkodásával nem egyeztethető össze, mivel minden vélemény elnémitás károsabb akármilyen felesleges vélemény áradatnál. S különben is nem hagyható figyelmen kívül azon szintén tapasztalati tény, hogy a klotür nem képes megakadályozni a párttulzásokot, a mint ezt épen néhány hónapja fényesen igazolta az osztrák parlament példája. Inkább tehát bukni kell engedni az igazságügyminisztert, mint behozni a klotürt.

= Az idegenek Csik-Szeredában napról-napra szaporodnak, a mi egy városra nézve mindig előny, ha kivált az idegenek becületet, szorgalmat és vagyont is hoznak oda. Hogy vajjon a mi bevándorlók ilyen tulajdonságokkal bírnak-e, azt nem tudjuk, de miután minden városban és így Csik-Szeredában is a rendőrség kötelessége ellenőrizni az idegeneket, felhívjuk a különben éber kapitányuk figyelmét ezen az uton is, hogy nézessen utána minden idegennek, hogy minő előélete volt, miye van, jó munkás-e, nehogy a jóvalvaló emberek közé keveredhessék egy pár megbízhatlan is, kik majd a városnak a terhére és esetleg kiszipolyzására élhetnek majd esetleg a nyakunkon.

= A székely vasuton közlekedési akadály fordult elő Bükcsád és Málnás fürdő között. A zápor ugyanis annyira megdagasztotta egy hegyoldal kis patakját, hogy ennek folytán nemcsak az átész esett össze, hanem megrongálódott a töltés is mintegy 15—20 méter hosszban. A forgalom most csakis átszállás mellett lehetséges s ha olyan lassúsággal történik a helyreállítási munkálat, a mint az megkezdett, — 24 óra alatt semmi sem történt, — akkor bizonyára beletelik két hét, mire árukat kaphatunk Csikmezyébe, vagy ilyeneket küldhetünk el innen. Egyébiránt a csik-szeredai állomásonk ur a következő értesítést küldte he hozzánk „A nagyérdemű közönséget van szerencsém értesíteni, hogy Bükcsád-Bálványos és Málnás fürdő állomások közötti vonatrészen, felhőszakadás miatt az árviz egy hidat

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A kerékpározásról.

A kerékpár sport egyik ósatisya egy Richard nevű francia orvos volt, ki már 1693 ban egy lábbal továbbmozgatható kocsit szerkesztett. A valódi veloczipéd azonban csak az 1867-iki párisi világkiállításán szerepel először s az első vevő nem kisebb egyéniség volt, mint maga Napoleon császár.

Veloczipédhez illő és töle elvárható gyorsasággal hódított Angol- s Franciaországban, Amerikában, Dániában, nehezebben Németországban és még nehezebben minálunk, hogy csak egy-két éve, hogy felűtötte fejét s most még csak csecsemő korát éli. Annyira azonban mégis eljutottunk már, hogy a higienia figyelmét magára vonja. Ez a higienia, ez az újabb tudomány, ezt a mostani modern kor szülte; azelőtt bezzeg nem kellett, mert mikor még nem voltak athléta egyesületek, mindenki athléta volt.

Ma azonban már, mintha csak aggkorát élne az emberiség . . . ápolónő után nézett, a ki dédelgessen, melengessen és ügyeljen drága bőrére, ez a modern ápolónő: a higienia, az egészséggel foglalkozó tan.

Nézzük mi a véleménye a kerékpárról, had beszéljen ő.

A kerékpározást legáltalában úgy történő lépcsőjárásához hasonlítják s az izmok közül a legnagyobb feladatot a lábainak kell végezni, a törzs izmai a test egyenes tartásán munkálkodnak, a kéz pedig a kormányzáson és egyensúlyozáson. Így a higienia elégedetten dörzsölheti kezeit, mert hát egy főkövetelményének, hogy t. i. a testnek összes izomzata részt vegyen a munkában, e sport majdnem teljesen megfelel, különösen súlyt fektet arra, hogy a testtartás egyenes legyen a kerékpáron. Nagyon hátrányos az egészségre sokaknak

azon szokása, hogy úgy meggörbülnek, mint a mutató ujj, mikor kérdik velem, hogy „iggy görbül meg?“ Érdekes a láb izmairól azt tudni, hogy ha a sarokkal hajtják a pedált, már 10—15 perc alatt bekövetkezik a kifáradás, míg lábujjhegygyel hajtvá csak órák után.

A munka, mit kerékpározáskor kifejtünk, nem tartozik a legkisebbek közé, mert hisz testünkön kívül — átlag 60 kilogramm — a kerékpárt is tova kell vinnünk, a mi átlag 25 kilogramm.

Egy kilométert behaladvá kerékpáron, annyi munkát végeztünk, mintha kétezer kilogrammot emeltünk volna fel egy-egy méter magas asztalra. Egy közepes gyorsasággal haladó kerékpáros egy óra alatt annyi munkát végez el, a mely munkával 40 ezer kilogrammot emelve fel egy ugyanoly magasságra.

A kerékpársport üzése óta legjobban a szívnek gyült meg a baja, mivel általa az emberi test e kényes szerve van leginkább igénybe véve s kerékpározás alatt rendkívül gyors a szív működés.

A higienia azt mondja: én a sportot nem a versenyek kedvéért engedem és ajánlom az embereknek, hanem egészségi szempontok vezérelnek, mérsékletesen kerékpározva, a szív működése is csak mérsékeltén fog gyorsulni s ez az e g é s z s é g e s z í v n e k n e m á r t.

Az az angol orvos, a ki azt állítja, hogy a szivbajosok száma a kerékpározás, vagy ha tetszik a karikázás óta észrevehetőleg szaporodott, tulajdonítja annak, hogy jó része a sport üzőinek a sportot versengésnek tekinti.

Arról nem tehet a higienia, hogy a többek közt egy fiatal ember 3 órai kerékpározás után, egy tanár pedig rajta a kerékpáron fejezte be életét a sziv kimerülése folytán; az utóbbi szivbajos volt, a másik laeg úgy röpült, mintha ágyuból lötték volna ki. Egy nagyon fontos momentumra kell itt figyelmeztetni és az az, hogy semmi körülmények között és semmi okból se tartsa vissza

a kerékpáros lélegzetét, ez a szivre rögtön végetes lehet.

Itt elárulom a lányos mamáknak azt, hogy a házasság közvetítők örömmel néznek e sport elé s vérmes reményeket fűznek hozzá. Megtudták, hogy a veloczipéd a sziv rendkívül hevesen dobog, a mikor szerintük igen könnyen nyilatkozik, ügyesen egymás felé tojják irányítani a két jelölt utját kerékpározás közben és így erőt hiszik, hogy az ő feladatuk lényegesen meg lesz könnyítve. S ne is legyen meglepve egy-egy beka-szívű agglagény, ha névtelenül valaki ma-holnap megajándékozta egy bicziklivel, üljön csak rá, csapjon föl karikásnak s meglátja, hogy csak párosan szabadul a kerék alól. És talán meg sem bánja.

Hogy megengedi-e a higienia a nőknek a kerékpározást, ezt a kérdést a nők — míg a nagyfejük javában dulakodnak fölötte — egyszerűen úgy oldották meg, hogy kerékpároznak. Csak az a sajnos, hogy a mint nem szeretnek általában semmiről sem lemondani, nem is igen bihető, hogy ha még úgy könyörög is a higienia, mondanak le a fűzről, hogy ezt megfogják cselekedni, pedig ennek kiszámíthatatlan káros következményei lesznek. Aztán tisztelt hölgyeim, ha szabad kérdezni, ugy-e bár azt a fűző történetét azon célra méltóztatik használni, hogy nőknek karcsúságot kölcsönözzön?

Ha ez így van, akkor kérem hagyják csak a bicziklizést alatt egész nyugodtan otthon: a szultán ő felsége a napokban tiltotta meg háremhölgyeinek e sportot, mert a hölgyeket karcsúvá tette és ez a törökönél szépséghiba. Igenis a kerékpár soványít, ez bebizonyított dolog.

Egy uri ember, a ki bizonyára nem jó lábon áll a higiéniaival, 24 órán át egyházbamban kerékpározott s ez alatt 14 fontot vesztett testsúlyából, tehát alaposan megkarcsúsodott fűző nélkül is. Egy barátom azt is felhozta a kerekedés el-

zott ojtási rendszerrel sem igen lehet ilyen eredményt produkálni, pedig azok nagyon költségesek s azoknak alkalmazását a szegény emberek nagyon nehezen tudják megbírn.

Mindezeket azért voltam bátor szives figyelmébe ajánlani, hogy miután tudomásom szerint a gyergyói részeken nemcsak Gyergyószentmiklóson (mint azt a Csiki Lapok írja.) hanem más községekben is már fellépett a sertsévesz, ezen nagyon gyorsan terjedő veszélyes betegség ellen egy nagyon egyszerű és olcsó gyógyszert ajánljak a csiki székely gazdaközönség figyelmébe az által, hogy e helyen kérem az igen tisztelt szerkesztő urat, sziveskedjék b. lapjára legközelebbi számában felhívni a gazdaközönség figyelmét, az említett óvszerre s annak alkalmazására, a kellő propagandát gazdasági érdekeink szempontjából is megindítani.

Jeney Jenő a hozzá fordulónak készséggel küld a kérdéses szerből, melynek ára egy drb sertsés számára csak 10 k: és postaköltséget fel nem számít.

Örvendenék nagyon, ha a csiki népet az ottan is már harapódzni kezdő sertsévesz betegségtől idejekorán és csekély költség mellett megmenteni sikerülne s arra való tekintettel, mi-kép az ajánlott szernek ezen a vidéken már számos eredménye van, hinni is merem, hogy annak jóeleve, alkalmazása mellett Csikmegyének sertsés állományát meg lehetne menteni az elpusztulástól.

Ismételten kérem tehát sziveskedjék szerkesztő ur b. lapjában ezen nagyon údvósnek mutatkozó gyógyszerre a csiki székely gazdaközönség figyelmét felhívni azzal, hogy fentnevezett gyógyszerész ur minden doboz gyógyszer mellé kellő használati utasítást küld.

Radnóth, 1897. július 16.

Kedves József
járási szolgabíró.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MOLNÁR JÓZSEF.
FŐMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:
VÉRTESE LAJOS.
KIADÓ- s LAPTULAJDONOS:
GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

Szám 658—1897. v.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium az 1897. évi július hó 5-én kelt 33296. számú rendeletével a héjasfalva-gyimesi államut 119-2—119-8. km. szakasz szabályozását és a 89, 90. sz. átereszek újraépítését 2399 frt 4 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1897. augusztus hó 5-ik napjának d. e. II órájára a Csikmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számított, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bántapénzzel ellátott, zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálakra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Kelt Cs.-Szeredán, 1897. július hó 20-án.

Csikmegyei m. kir. építészeti hivatal.

Sz. 441—1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a csik-szeredai kir. törvényszék 1897. évi 3986. sz. végzése következtében ifj. Berkovits Lázár gyergyó-telek-pataki lakos javára Herschkovits János és Herschkovits Amália gyergyó-szentmiklósi lakosok ellen 1500 frt s jár. erejéig 1897. évi július hó 4-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1671 frt 21 krra becsült arany-, ezüstneműk, ékszerek, zseb- és faliorák, házi butorok, 1 üntinó stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a gy.-szenmiklósi kir. járásbírósg 5359/1897. sz. végzése folytán 1500 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi április hó 2-ik napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 60 frt 70 krban bírólilag már megállapított költségek erejéig Gyergyó-Szentmiklóson, alperesek házána leendő eszközzésére 1897. évi augusztus hó 7-ik napjának délelőtt 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett

ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legöbbit igérőknek becsáronul alul is el fognak adadni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő nap-tól számítottatik.

Kelt Gy.-Szentmiklóson, 1897. évi július hó 21-ik napján.

Juhász Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 579—1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a csik-szeredai kir. járásbírósg 2743/897. számú végzése által a csikszeredai takarékpénztár részvénytársaság javára Kedves Alajos és társai ellen 200 frt tőke, ennek 1896. évi július hó 20. napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 43 frt perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólilag lefoglalt és 466 frtra becsült lovak, szarvasmarhák és szekeréből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 6425/897. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Csik-Szentamason leendő eszközzésére 1897. év aug. hó 5-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legöbbit igérőknek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifuzetendő.

Kelt Csik-Szeredán, 1897-ik évi július hó 19.
Szöllőssy Ferencz,
kir. bir. végrehajtó.

Erdő-eladás.

Alólirttak ezennel körhírré teszik, hogy a Csik-Madaras II. részben lévő s tulajdonukat képező, ugynevezett Bükkhavas erdő-részen 290 karasztrális hold területen lévő kereskedelmi fenyőfát nyilvános árverésen eladják.

A kir. erdőhivatal becslése szerint holdanként 150 köbméter s az egész területen 43,500 köbmétert, köbméterenként 50 krajzár, összesen 21,750 frt becsértéket képvisel.

Ezen erdőterület a székely vasutaktól 10 km. távolságra van.

Venni szándékozók a Csik-Dánfalván 1897. augusztus 20-án d. u. 3 órakor Antal Gergely lakásán tartandó árverésre ezennel meghivatnak s kötelesek az árverés megkezdése előtt a 21,750 forint becsérték 10%-át bántapénz fejében Antal Gergely kezeihez letenni.

Az árverési feltételek nevezettnél bár-mikor megtekinthetők.

Csik-Dánfalván, 1897. július 20-án.

Antal Gergely, Zsigmond István,
1—2 **Bálint Ignác.**

Pályázat ösztöndijra.

A gyergyó-szentmiklósi örm. szert. egyháztanács kezelése alatt levő — Szekula Jakab-féle — évi 150 frtos ösztöndijra ezennel pályázatot hirdetnek.

Pályázhatnak első sorban alapítványozó ver-rokonai, továbbá gyergyói születésű, örm. kath. vallásu, fiu- és leány szegénysorsu tanulók, kik az elemi népiskolát jó sikerrel bevégezték.

Kellőkép felszerelt folyamodványok az örm. szert. Egyháztanácsához czimezve f. év augusztus hó 26-ig hozzám beküldendőnek.

Gy.-Szentmiklós, 1897. július 15-én.

Görög Joachim,
örm. szert. plébános.

Helyi esetleg kerületi képviselőségeket

keres az

„Alianz“

élet és járadék-biztosító részv.-társ. népbiztosítási osztálya, a legkedvezőbb feltételek mellett. 1—2

Budapest, Andrassy-ut 49.

Hirdetmény.

1 drb 6 lóerejű gőzgép álló-kazánnal, 20 forcsovel és fekvő-géppel,

1 drb 6 lóerejű gőzmozgony (locomobil),

1 drb 4 lóerejű lovas cséplőgép járgányallyal, bakker-féle rostával igen jutányos árban eladó. Mind a 3-féle gép egészen jó karban, különösen a gőzgép még egészen új. Hol? Megtudható a kiadóhivatalban. 3—3

Legbiztosabb szer.

Az általános elismert és jó hatásnak bizonyult

„Barát Itai“

czimű növény-szer gyomor-likőr készítményem. Székrekedés, étvágytalanság és az ebből eredő bajok ellen.

Egy üveg ára 40 és 80 kr.

Kapható Csik-Szereda és Gyergyó-Szentmiklós fűszerkereskedéseiben számos elismerő levelet tartalmazó könyvvvel együtt. Továbbá nálam, a főraktárban

Hm.-Vásárhely, Árpád-utoza 12.

Zenke Zoltán.

A nagyméltóságú m. kir. ker. és oszt. csász. kir. miniszter urak által kihirdetve és törv. védve. 10—10

Kapható Csik-Szeredában:
Albert Balázs, Jakab Gyula és Nagy Gyula kereskedéseiben.

H O N I I P A R I ! !

A csikszeredai szövődében készült

Függönyök,
Kötények,
Agyterítők,
Asztalterítők,
Asztalfutók,
Tálczaterítők,
Pohártörlok,

Kredenczterítők,
Törülköző-kendők,
Asztalkendők
Betétek,
Szőttesek,
Blouz-szővetek.

A mai naptól kezdve, előállítási áron alól 10%-al árusítottanak el.

Ezen kívül nyári, férfi készruhák-ból, tiszta gyapju férfi-ruha szövetekből és női mosó szaten, creton stb. kelmékből augusztus havára egy parthiet állítottam össze, melyek beszerzési áron alól is elárusítottanak

SZABÓ MIKLÓS üzletében
Csik-Szeredán.

H O N I I P A R .